

DET KONGELIGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT

Se vedlagte adresseliste

Deres ref

Vår ref
200800869-/krf

Dato
19.02.2008

Forslag til landsverneplan for spesialisthelsetjenesten - Høring

Helse- og omsorgsdepartementet viser til protokoll fra foretaksmøtene i de regionale helseforetakene fra januar 2008 (pkt. 6.8), og oversender med dette forslag til landsverneplan for helsesektoren på høring. Bygg og anlegg som foreslås vernet blir presentert i en katalog med inndeling etter RHF/HF. Her blir hvert kompleks med tilhørende bygninger beskrevet med tekst, bilder og plantegninger og med angitt verneverdi og verneomfang.

Fullstendig materiale er lagt på eget nettsted: www.lvph.no

Høringsfristen er satt til 22. mai 2008.

Bakgrunn for forslaget til landsverneplan

Med Kongelig resolusjon av 1. september 2006 ble det bl.a. satt et krav om at det skal utarbeides sektorvise landsverneplaner for statlige kulturhistoriske eiendommer. Landsverneplan for den statlige helsesektoren (spesialisthelsetjenesten) er planlagt ferdigstilt sommeren 2008.

Helse- og omsorgsdepartementet har engasjert Forsvarsbygg til å utarbeide landsverneplanen, og har i tillegg etablert en koordineringsgruppe med representanter fra de regionale helseforetakene for å støtte dette arbeidet. Formålet med planen er å bidra til vern av et utvalg kulturminner og kulturmiljøer som dokumenterer den statlige helsesektorens historie og utvikling. Endelig landsverneplan vil bli oversendt til Riksantikvaren, og vil danne grunnlag for formell fredning etter kulturminneloven.

Den endelige landsverneplanen vil i tillegg til omtale av de verneverdige anleggene omfatte en artikkelsamling som redegjør for ulike historiske aspekter ved

byggevirksomheten innenfor helsesektoren.

Omfang av vern – orientering om utvalget - verneklasser

Formålet med landsverneplanen er å bidra til vern av et utvalg kulturminner og kulturmiljøer som dokumenterer helsesektorens historie og utvikling. Planen omfatter 54 anlegg med til sammen 314 bygninger fordelt over hele landet. Planen omfatter bygninger og anlegg innenfor et tidsspenn på omkring 150 år (fra ca. 1820 til 1990). Det er lagt stor vekt på å vise bredden og variasjonen i institusjonstyper gjennom perioden.

De anleggene som er foreslått vernet er presentert i høringsutkastet med dokumentasjon og vurdering av bygninger og anlegg. Registreringene er gjort i databasen til Statens Kulturhistoriske Eiendommer. Det er meningen at dette materialet skal gjøres tilgjengelig for foretakenes eiendomsforvaltning når landsverneplanprosjektet er slutført.

Verneklasser:

Landsverneplanen omfatter bygninger og anlegg i to verneklasser:

-*Verneklasse 1* foreslås fredet i henhold til kulturminneloven § 22a.

-*Verneklasse 2* foreslås vernet i kraft av landsverneplanen, eventuelt ved at eiendommene reguleres til *spesialområde* med formål bevaring etter plan- og bygningsloven § 25.6.

For et flertall av bygningene er det kun eksteriøret som berøres av vern. Eksteriørvern omfatter bygningens ytre, dvs. bevaring av utforming, materialbruk og detaljer i fasader og takflater. Eksteriørvern legger ingen begrensninger for tiltak i interiør. I de bygningene som berøres av interiørvern, er det i hovedsak mindre deler av interiøret som er foreslått bevart.

Verneområder:

For en del objekter er det angitt et skravert område omkring bygningen. De skraverte områdene markerer at også uteområdet her vurderes å ha selvstendig verneinteresse, eventuelt at det sammen med bygningen vurderes å være en integrert del av anlegget. Foreslåtte uteområder er gitt ulik markering i henhold til verneklasse 1 eller 2, alt etter vurdering av verneverdi. For de fleste av anleggene er det dessuten avgrenset et anbefalt område i form av en "hensynssone". Dette medfører ingen formell båndlegging av arealet, men det forutsettes at hensyn til verneverdige bygninger vektlegges ved eventuelt tiltak innenfor området.

Kulturminneloven gir adgang til fredning av område i tilknytning til fredet objekt. Likeledes gir plan- og bygningsloven mulighet for vern av områder gjennom regulering til bevaring. Endelig avklaring av formelle virkemiddel knyttet til verneområdene vil vurderes av Riksantikvaren i forbindelse med den endelige behandling av planen.

Følger av verneplanen – rutiner for innmelding av tiltak

Landsverneplanen skal legges til grunn for helseforetakenes eiendomsforvaltning frem til det er fastsatt endelig forskrift. Landsverneplanen inneholder dokumentasjon til bruk i vernesaker i henhold til kulturminneloven og plan- og bygningsloven, og vil også kunne bidra til enklere og mer forutsigbar samhandling med kulturminnemyndighetene.

Helse- og omsorgsdepartementet forutsetter at helseforetakene bidrar i kulturminnevernet både gjennom vedlikehold, planlegging og gjennomføring av bygningsmessige tiltak på bygninger, deler av bygninger eller områder som er foreslått fredet/vernet. Hovedprinsippet for forvaltning av verneverdige bygninger er å ivareta og videreføre så mye som mulig av opprinnelig utforming, materialbruk og detaljer. Vi ber om at det tas kontakt med Riksantikvaren dersom man vil sette i verk tiltak som vil medføre endringer eller som går ut over vanlig vedlikehold på bygninger eller deler av bygninger som er foreslått vernet. Riksantikvaren vil gi råd og veiledning i slike tilfeller.

Høringsprosessen m.v.

Denne høringen av landsverneplanen skal behandles av alle helseforetak og regionale helseforetak, og det forutsettes at det blir oversendt koordinerte/sammenfattede innspill fra hver region til Helse- og omsorgsdepartementet. Departementet vil etter en gjennomgang av høringsuttalelsene sende en endelig landsverneplan til Riksantikvaren. Riksantikvaren vil etter dette foreta en godkjenning av landsverneplanen og eventuelt vedta fredning etter kulturminneloven (bygninger i verneklasse 1).

Helse- og omsorgsdepartementet ber helseforetakene og de regionale helseforetakene om gå gjennom det aktuelle materialet på www.lvph.no.

Hvis en i forbindelse med gjennomgangen av materialet finner faktiske feil, så bes dette om mulig meldt direkte til prosjektgruppen i Forsvarsbygg innen 31. mars d.å.

Helse- og omsorgsdepartementet ber forøvrig om at eventuelle kommentarer vedrørende verneforslaget, herunder mulige konsekvenser i forhold til nåværende og planlagt bruk av eiendommene gis innen høringsfristen som er satt til 22. mai 2008. Eventuelle spørsmål knyttet til høringen bes rettet til Kai R. Furberg t. 22 24 82 94 eller e-post: krf@hod.dep.no.

Med vennlig hilsen

Per Bleikelia e.f.
ekspedisjonssjef

Kai R. Furberg
seniorrådgiver

Landsverneplan for spesialisthelsetjenesten – Høring

Høringsadressater

Helse Nord RHF
Helse Midt-Norge RHF
Helse Vest RHF
Helse Sør-Øst RHF

Gjenpartsadressater:

- Miljøverndepartementet
- Fornyings- og administrasjonsdepartementet
- Statens kulturhistoriske eiendommer (SKE)
- Riksantikvaren
- Fortidsminneforeningen
- Nasjonalt medisinsk museum (NTM)
- Regional kulturminneforvaltning (alle fylkeskommuner og Sametinget)
- Byantikvaren i Bergen, Trondheim, Kristiansand
- Berørte kommuner iht liste:

Helse Nord:	Helse Midt-Norge	Helse Vest:	Helse Sør-Øst:
<ul style="list-style-type: none"> - Karasjok - Sør-Varanger - Alstahaug - Longyearbyen - Tromsø - Bodø	<ul style="list-style-type: none"> - Levanger - Namsos - Volda - Molde - Trondheim	<ul style="list-style-type: none"> - Bergen - Os - Jondal - Stord - Kvinnherad - Førde - Høyanger	<ul style="list-style-type: none"> - Kongsberg - Oslo - Larvik - Bærum - Ringerike - Drammen - Lier - Tønsberg - Skien - Arendal - Kristiansand - Mandal - Asker - Elverum - Stange - Fredrikstad - Halden - Sarpsborg